

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI SĄDU POLUBOWNEGO PRZY KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO ZA OKRES 31 MARCA 2008 - 31 MARCA 2009

Ramy prawne

Komisja Nadzoru Finansowego została zobowiązana do powołania Sądu Polubownego na podstawie art. 18 ustawy z dnia 21 lipca 2006 roku o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. nr 157, poz. 1119 z późn. zm.). Sąd Polubowny przy KNF został powołany w dniu 31 marca 2008 roku.

Za prace merytoryczne i organizacyjne zmierzające do utworzenia Sądu odpowiedzialny był Departament Ochrony Klientów w Urzędzie Komisji Nadzoru Finansowego. W ramach działań przygotowawczych do działalności Sądu przygotowano projekty aktów wewnętrznych regulujących działanie Sądu:

- Regulamin Sądu Polubownego przy KNF
- Taryfę opłat
- Zasady etyki arbitrów i mediatorów Sądu Polubownego przy KNF
- Zarządzenie Przewodniczącego KNF w sprawie określenia zasad wynagradzania arbitrów i mediatorów Sądu Polubownego przy KNF
- Zarządzenie Przewodniczącego KNF w sprawie powołania arbitrów Sądu
- Zarządzenie Przewodniczącego KNF w sprawie powołania mediatorów Sądu.

Projekt Regulaminu Sądu Polubownego przy KNF wraz z załącznikami był konsultowany z organizacjami reprezentującymi zarówno podmioty nadzorowane jak i odbiorców usług finansowych. Regulamin Sądu Polubownego przy KNF wraz z załącznikami został uchwalony przez KNF w dniu 7 stycznia 2008 roku.

W celu ułatwienia uczestnikom rynku finansowego postępowania przed Sądem Polubownym przy KNF opracowano niezbędną dokumentację i formularze dokumentów takich jak wzór pozwu, wzór zapisu na Sąd Polubowny, wzór postanowienia o zwrocie pozwu, itp.

Ważnym zadaniem związanym z przygotowaniem do rozpoczęcia działalności przez Sąd Polubowny było pozyskanie arbitrów i mediatorów. Dobór osób posiadających odpowiednią wiedzę i doświadczenie był kluczowy dla właściwego działania Sądu.

W skład arbitrów Sądu Polubownego Przewodniczący KNF powołał 38 przedstawicieli nauki i praktyki polskiego rynku finansowego, w tym:

- 14 osób legitymujących się tytułem naukowym doktora,
- 9 osób legitymujących się co najmniej tytułem naukowym dr habilitowanego,
- 7 radców prawnych,
- 1 adwokata.

Na liście mediatorów znalazło się 25 osób posiadających kwalifikacje w tym zakresie.

Rozszerzenie funkcjonalności Sądu Polubownego

W lutym 2009 r. w odpowiedzi na sytuację na rynku finansowym - w szczególności problemy przedsiębiorców z regulowaniem zobowiązań wynikających z opcji

walutowych oraz transakcjami typu CIRS - Komisja Nadzoru Finansowego przyjęła uchwałę o rozszerzeniu funkcjonalności Sądu Polubownego przy KNF o możliwość przeprowadzenia przed Sądem samego postępowania mediacyjnego. Zgodnie ze zmianami dokonanymi w Regulaminie Sądu Polubownego strony sporu mogą wyrazić zgodę wyłącznie na postępowanie mediacyjne, a w przypadku, gdy mediacja nie powiedzie się, dla rozstrzygnięcia sporu przez Sąd Polubowny wymagana jest odrębna zgoda stron. Stosownie do tej zmiany rozszerzono także listę mediatorów o 11 nazwisk osób posiadających odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie niezbędne do pełnienia funkcji mediatora.

Działalność Sądu Polubownego

Uroczysta inauguracja działalności Sądu Polubownego przy KNF odbyła się 31 marca 2008 roku. W wyniku uchwały Zgromadzenia Ogólnego Arbitrów Sądu, pierwszym Prezesem Sądu został dr hab. Aleksander Chłopecki.

Do dnia 31 marca 2009 r. do Sądu wpłynęły 72 wnioski o zapytanie drugiej strony czy wyrazi zgodę na rozstrzygnięcie sporu przez Sąd Polubowny lub na postępowanie mediacyjne. Wszystkie wnioski zostały złożone przez odbiorców usług finansowych - osoby fizyczne lub przedsiębiorców. W 3 przypadkach podmioty instytucjonalne wyraziły zgodę na postępowanie przed Sądem Polubownym. Ponadto w 9 wypadkach poinformowano Sąd, iż sprawa została pozytywnie załatwiona na rzecz powoda bez wdawania się w spór lub zawarto ugodę. 21 spraw nie zostało zakończonych (brak jeszcze odpowiedzi podmiotu, bądź wniosek musi być uzupełniony lub doprecyzowany przez powoda). W 39 przypadkach nie wyrażono zgody na polubowne załatwienie sporu.

Łączna wartość przedmiotu sporu wszystkich spraw wyniosła prawie 50 mln zł, w tym 37 mln zł w sprawach dotyczących transakcji terminowych.

Podział spraw przed Sądem Polubownym przy KNF ze względu na podmiot instytucjonalny (stan na 31.03.2009)

Podmiot instytucjonalny	Liczba spraw
Bank	50
zakład ubezpieczeń majątkowych	9
zakład ubezpieczeń na życie	7
dom maklerski	3
towarzystwo funduszy inwestycyjnych	2
Biuro Informacji Kredytowej	1

Podział spraw przed Sądem Polubownym przy KNF ze względu na przedmiot sporu (stan na 31.03.2009)

Przedmiot sporu	Liczba spraw
realizacja umowy kredytowej lub pożyczkowej	24
odmowa lub częściowa odmowa wypłaty odszkodowania lub świadczenia	13
brak pełnej informacji dot. inwestycji w jednostki funduszy inwestycyjnych	12
nieprawidłowa obsługa rachunku bankowego lub papierów wartościowych	8
transakcje terminowe	8
świadczenie agentów ubezpieczeniowych	2
nie wskazano przedmiotu sporu	2
inne*	3

Działania informacyjne i promocyjne

W celu upowszechnienia informacji o Sądzie Polubownym przy KNF przygotowano podstronę w serwisie internetowym KNF, na której osoby zainteresowane znajdą formularze wszczynające postępowanie przed Sądem, materiały informacyjne dotyczące przebiegu postępowania, a także listy mediatorów i arbitrów wraz z notami biograficznymi.

W kwietniu 2008 roku wysłano pismo do wszystkich podmiotów instytucjonalnych rynku finansowego w Polsce propagujące ideę sądownictwa polubownego, w szczególności Sąd Polubowny przy KNF.

Materiały informacyjne o Sądzie Polubownym były także publikowane w prasie. W styczniu 2008 r. w publikacji skierowanej do konsumentów znalazły się m.in. informacje zapowiadające utworzenie Sądu Polubownego. Publikacja ukazała się jako dodatek do dziennika *Gazeta Wyborcza*.

We wrześniu 2008 r., jako insert do warszawskiego wydania dziennika *Metro*, opublikowany został materiał informacyjno - edukacyjny skierowany do odbiorców usług finansowych informujący o możliwości polubownego rozwiązywania sporów z instytucjami finansowymi.

W związku z rozszerzeniem funkcjonalności Sądu Polubownego, kolejny materiał – dotyczący mediacji przed Sądem Polubownym przy KNF jako sposobu rozwiązywania

* kategoria obejmująca następujące sprawy: kwalifikacja szkody jako całkowitej wbrew stanowisku ubezpieczonego; żądanie bezprzedmiotowe - nie ma stosunku prawnego pomiędzy powodem i pozwanym; przetwarzanie danych osobowych z naruszeniem przepisów prawa.

sporów na rynku finansowym – ukazał się jako dodatek do dziennika *Rzeczpospolita* w lutym 2009 r.

Opracowano także materiał informacyjny na temat Sądu, który jest dołączany do korespondencji wysyłanej przez KNF do osób kierujących skargi na działalność instytucji finansowych.

Ponadto przygotowano odpowiedzi na pisemne zapytania i wnioski uczestników rynku dotyczące informacji o działalności Sądu, obsługiwano także liczne zapytania telefoniczne.

Plany na przyszłość

Rozpoczęto działania zmierzające do zgłoszenia Sądu Polubownego przy KNF do bazy alternatywnych systemów pozasądowego rozstrzygania sporów konsumenckich - ADR - funkcjonującej przy Komisji Europejskiej. Zgłaszane do bazy systemy muszą spełniać minimalne standardy określone w dwóch zaleceniach KE. Baza danych obejmująca systemy notyfikowane przez państwa członkowskie wykorzystywana jest zwłaszcza w sporach transgranicznych.

Kontynuowane będą także działania skierowane do konsumentów zmierzające do upowszechnienia wiedzy na temat Sądu Polubownego przy KNF oraz zasad jego funkcjonowania. Odrębne działania propagujące ideę polubownego załatwiania sporów powinny być skierowane do instytucji finansowych.